

LEHMO 1997

Lehmon taajama kasvaa pohjoiseen päin, Kylmäojalle. Perloksen muovituote-tehdas saapuu paikkakunnalle, ja tonttimaasta tulee pula. Maaseutukylän tunnelma alkaa hämärtyä.

1 Jokivarteen alkaa kertyä asutusta, kun pusikkoinen ranta-vyöhyke varttuu siistiksi metsämaaksi.

2 Vihdoinkin Kylmäojan yksinäinen koulu alkaa saada elämää ympärilleen. Kunta on ostanut Alkon maat, kun viinatehdasta ei tullutkaan. Mäntymetsät kaavoitetaan, ja talot kohoavat Kylmälammen itäpuolelle (2a). Muita uusia asuntoalueita ovat Lähdetien alue (2b), Ukonharjun alue (2c) ja Kumpareen alue (2d).

3 Lehmon alkuperä tasaisena viljavana peltomaisemana alkaa hämärtyä, kun Kajaanintien varret pusikoituvat. Näköyhteys pelloille katkeaa ja kylän yleisilme ohiajavan silmissä muuttuu (3a). Heramon peltoja ei enää viljellä, ja talokin on jäänyt asumattomaksi (3b). Ne maatilat, jotka jatkavat aktiivisina, erikoistuvat muun muassa hevosten kasvatukseen ja marjanviljelyyn.

4 Männyn harvennusleimikot ovat tyypillisiä Jaamankankaalla. Karttakuvassa ne näkyvät raidallisina, kun 30 m välein toistuvat juontourat kuvataan kartalla.

5 Valtatie 18 on muuttunut valtatie kuudeksi. Lehmon liikennemäärät kasvavat. Kruununtien liittymästä (5a) on tullut onnettomuustilastojen mukaan Pohjois-Karjalan lähes vaarallisin liittymä. Asiaan aletaan mieltä parannusta. Turvallisuutta parannetaan myös pyöräteillä, joita rakennetaan runsaasti. Nyt yhtenäinen pyörätie ylittää Joensuuhun asti. Tällä kohdalla (5b) ovat kauniisti rinnakkain 1830-luvun postitie Joensuu-Juuka, 1950-luvun maantie Joensuu-Nurmes ja 1990-luvun pyörätie Mutala-Lehmo.

6 Yhdyskuntatekniikkaa ja kunnallisia palveluja rakennetaan kiivaasti. Tehdään monitoimitalo 6a, päiväkotia 6b, hoitokoti Menninkäinen 6c, Lehmon koulun liikuntasali 6d, Kylmäojan koulun laajennus 6e, vesitorni 6f sekä 20 km pitkä siirtoviemäri Kontiolahdelta Joensuun Kuhasaloon 6g.

7 Lehdokki on kylän ainoa merkittävä kauppa, vaikka senkin asemaa hiukan horjuttaa läheinen Prisma. Liiketaloja on kohennut myös Sammalkadulle (7a) ja Kylmäojantielle (7b).

8 Yritystoiminta monipuolistuu. Perlos leviää Joensuusta Lehmooon kahteenkin paikkaan (8a ja 8b), ja se laajentaa tilojaan lähes vuosittain. Kajaanintien länsipuolelle kohoaa ensimmäinen hirsirakennusalan yritys (8c). Sammalkadun varressa toimii huoltoasema (8d). Paitalammen rannalla puolestaan toimii kauppuutarha (8e).

9 Lehmon maaperässä on erikoinen piirre: kalliota ei löydy hakemallakaan. Jos piirretään ympyrä tämä piste (9) keskipisteenä, saadaan taivalta 6 km ennen kuin löytyy paljasta kalliopintaa. Lähimmät kalliot löytyvät vasta Utrasta, Kuurnasta ja Puntari-koskelta. Tämä säde saattaa olla lajissaan Suomen ennätys.

10 Ajat ja arvot muuttuvat. Nyt palautellaan mieleen Salpalinja, joka oli aktiivisesti unohdettu kymmeniksi vuosiksi. Pahimpia pusikoita linnoitteiden reunoilta aletaan raivata. Läheisessä Kontiorannan varuskunnassa pitää opastaulut vaihtaa, kun joukko-osaston nimi muuttuu KarJP:sta Pohjois-Karjalan Prikaatiksi.

11 Nykyään edellytetään yhteiskunnan järjestävän liikuntamahdollisuudet. Ja tarjontaa riittää: kartalle on ilmestynyt Ukonharjun pururata (11a), nurmikenttä hiekkakentän viereen (11b), jalkapallon harjoituskentät (11c ja 11d), jääkiekkokaukalo (11e) sekä rauhallinen Väli-lammen laavu (11f). Utranharjulla on jopa kolme hyppyrimäkeä (11g), joista suurimman mäkiennätys on 41 metriä.

